

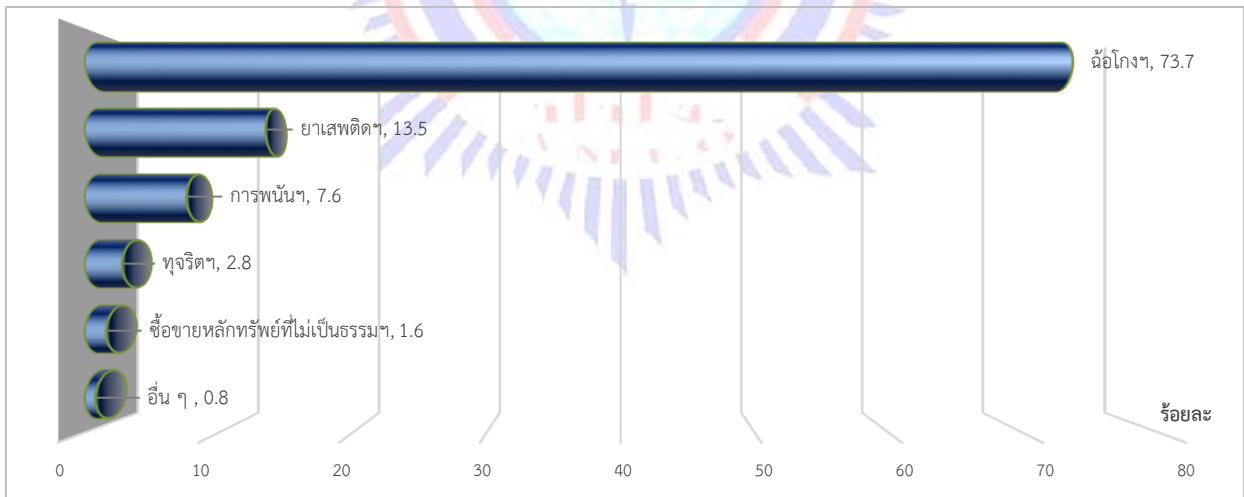

รายงานภาพรวมธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (Suspicious Transaction Report – STR) ในห้วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) โดยกองข่าวกรองทางการเงิน ได้จัดทำสรุปรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่ได้รับจากผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม (ผู้มีหน้าที่รายงาน) ในห้วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563 จำนวน 10,736 รายงาน โดยได้รับรายงานเพิ่มขึ้น จำนวน 688 รายงาน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 จากห้วง 3 เดือนที่แล้ว ในเดือนธันวาคม 2562 ถึง กุมภาพันธ์ 2563) สรุปลงสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ภาพรวม STR ตามประเภทความผิดมูลฐาน

ปัจจุบันมีความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 21 มูลฐาน และมีความผิดมูลฐานตามกฎหมายอื่นอีก 8 มูลฐาน¹ เมื่อพิจารณา รายงาน STR ในห้วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563 ที่สามารถระบุประเภทความผิดมูลฐานที่เกี่ยวข้อง ได้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รายงานที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงฯ ร้อยละ 73.7 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อย ละ 13.5 และความผิดเกี่ยวกับการพนัน ร้อยละ 7.6 สำหรับประเภทความผิดมูลฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ราชการ ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ฯ ความผิดเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รายงานในช่วงร้อยละ 0.8 – 2.8 ปรากฏตามแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 : ร้อยละของจำนวน STR ที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานประเภทต่าง ๆ ในห้วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563

¹ ความผิดมูลฐานตามกฎหมายอื่นอีก 8 มูลฐาน ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ความผิดเกี่ยวกับการได้มั่งซึ่งสมาชิกวุฒิสภาฯ ความผิดเกี่ยวกับ

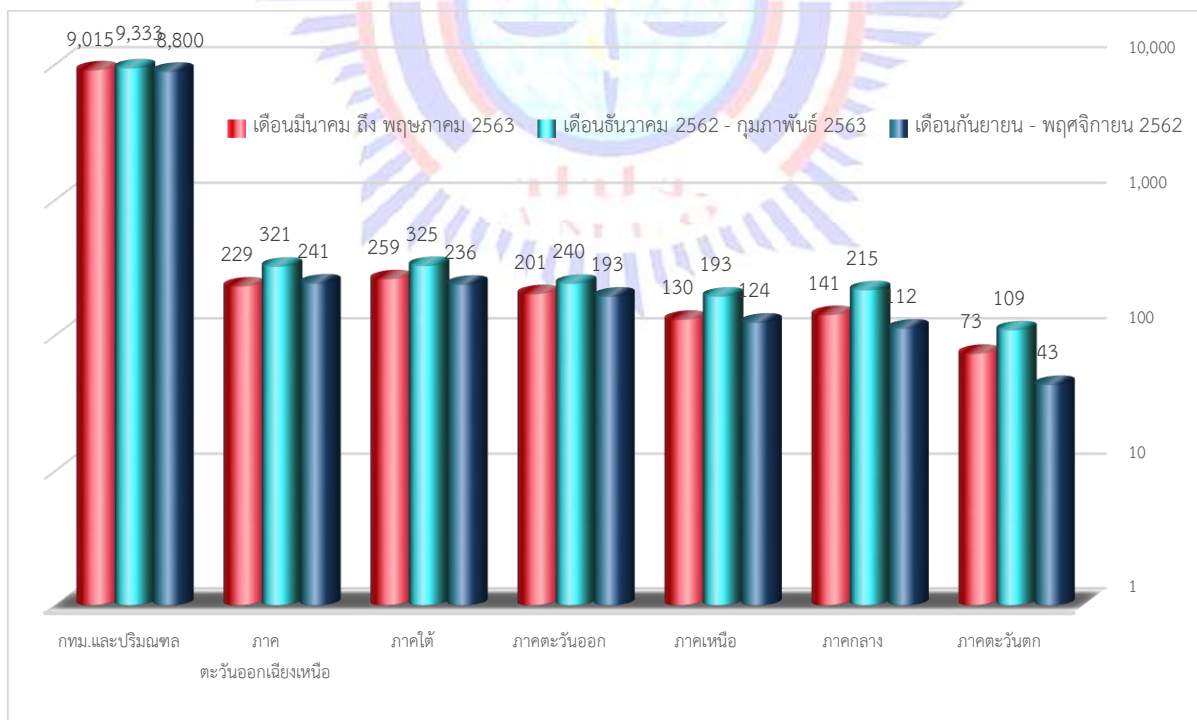
การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงภาษีฯ ความผิดเกี่ยวกับการบังคับใช้แรงงานหรือบริการฯ และความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

ตามสถิติการรับรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ความผิดปกติเกี่ยวกับการฉ้อโกง ยาเสพติด การพนัน การทุจริต ยังคงเป็นภัยคุกคามที่สำคัญและเป็นอาชญากรรมที่พบมากเช่นเดียวกันกับช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ตามรายงาน STR พบว่า เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงฯ การซื้อขายหน้ากากอนามัย ส่วนมากเป็นการประกาศขายหน้ากากอนามัยทางอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะทางเว็บไซต์ Facebook รูปแบบพฤติกรรมคือ เมื่อผู้ซื้อโอนเงินเพื่อชำระค่าหน้ากากอนามัยแล้ว ผู้ซื้อไม่ได้รับสินค้าและไม่สามารถติดต่อผู้ขายหรือเจ้าของบัญชีฯ ได้ ผู้เสียหายหรือผู้ซื้อจึงไปแจ้งความ และธนาคารหรือผู้มีหน้าที่รายงานได้รับหมายเรียกพยานเอกสารเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากของผู้ขายหน้ากากอนามัย ธนาคารจึงรายงานเป็น STR มายังสำนักงาน ปปง

2. ภาพรวมจำนวน STR ในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย

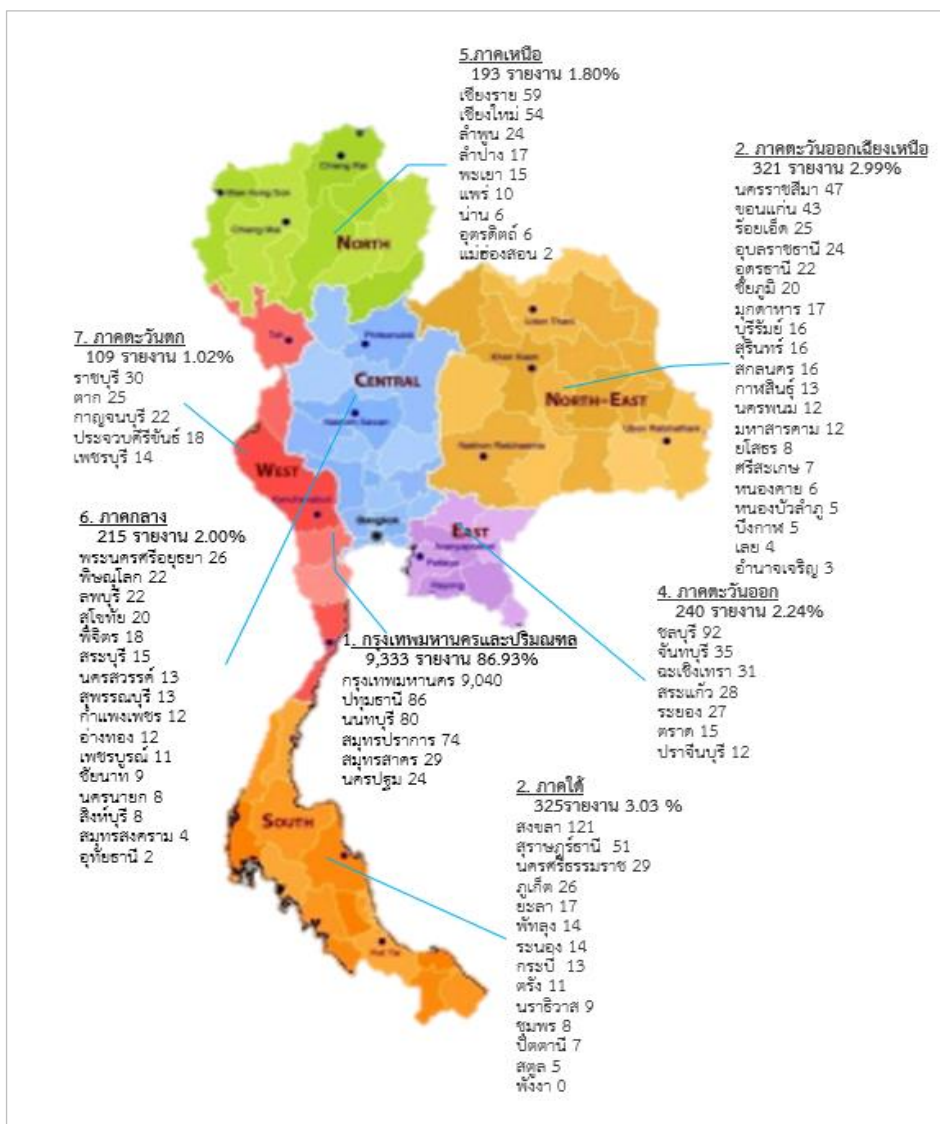
จำนวนรายงาน STR ตามพื้นที่ภาคที่เป็นที่ตั้ง ผู้มีหน้าที่รายงาน ที่ส่งรายงานมายังสำนักงาน ปปง. ในห้วงเดือนธันวาคม 2562 ถึง กุมภาพันธ์ 2563 กับ 2 ช่วงระยะเวลา พบว่าแต่ละภาค มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในเกือบทุกพื้นที่ร้อยละ 3.1 สำหรับภาคตะวันตก ภาคกลาง และภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนรายงาน STR เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยังคงเป็นพื้นที่ที่มีรายงาน STR จำนวนมากที่สุด โดยมีจำนวนมากถึง 9,015 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 89.7 ของทั้งประเทศ โดยเปรียบเทียบจำนวนรายงาน STR ตามพื้นที่ภาค 3 ห้วงระยะเวลา ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวน STR ที่ผู้มีหน้าที่รายงาน รายงานมายังสำนักงาน ปปง. ใน 3 ช่วงเวลา (เดือนธันวาคม 2562 ถึง กุมภาพันธ์ 2563 และช่วงเดือนกันยายน ถึง พฤศจิกายน 2562)

จำนวน STR เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลา 3 เดือนที่แล้วในทุกพื้นที่ภาคคิดเป็นร้อยละ 6.8 ในภาพรวมทั้งประเทศ ทั้งนี้ ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนรายงาน STR เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งเป็นพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ นครปฐม และสมุทรสาคร ยังคงเป็นพื้นที่ที่มีรายงาน STR จำนวนมากที่สุด โดยมีจำนวนมากถึง 9,333 รายงาน คิดเป็นร้อยละ 86.9 ของทั้งประเทศ และเมื่อพิจารณาจำนวน STR ในห้วง 3 ไตรมาส (9 เดือน) พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกภาค ซึ่งต่างจากห้วง 3 เดือนที่แล้วที่ทุกภาคมีจำนวนรายงาน STR เพิ่มมากขึ้น ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีจำนวนรายงาน STR ลดลง ปรากฏตามแผนที่ที่ 1

แผนที่ที่ ๑ จำนวน STR ที่สำนักงาน ป.ป.ง. ได้รับจากธนาคารหรือผู้มีหน้าที่รายงานในจังหวัดต่าง ๆ ในช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563 ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง (จำนวนรวมของรายงาน STR ในพื้นที่ภาค/ร้อยละ (%)) ของทั้งประเทศ

จากข้อมูลในแผนที่ที่ 1 ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนรายงาน STR มากเป็นลำดับที่ 2 รองจาก กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ส่วนเป็น STR ที่มาจากจังหวัดจังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช ในระดับจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑลแล้ว จังหวัดในส่วนภูมิภาคที่มักจะมีรายงาน STR ส่งมายังสำนักงาน ปปง. มากในลำดับต้น ๆ ได้แก่ สงขลา ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา และขอนแก่น ข้อสังเกตรายงาน STR ที่น่าสนใจมี 2 จังหวัด

จังหวัดสระแก้ว : จำนวน STR ลดลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 3 เดือนที่แล้วที่รายงานจากจังหวัดนี้ มีจำนวนมากเป็นลำดับที่ 4 ของประเทศ (ไม่รวมพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล) โดยในช่วง 3 เดือนนี้ รายงานจากจังหวัดดังกล่าวมีจำนวนลดลงจาก 39 รายงาน เหลือ 28 รายงาน และไม่อยู่ใน 10 ลำดับแรก สาเหตุที่รายงาน STR มีจำนวนลดลงอาจเกี่ยวข้องกับมาตรการ Lockdown และการปิดด่านพรมแดนในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 กล่าวคือ พื้นที่จังหวัดสระแก้วตั้งอยู่ใกล้พรมแดนในเขตประเทศกัมพูชา และรายงาน STR ส่วนมากมีมูลเหตุมาจากการทำธุรกรรมที่ไม่สอดคล้องกับรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจ พบการทำธุรกรรมด้วยเงินจำนวนมากและมีความถี่ในการทำธุรกรรมสูง ลักษณะการทำธุรกรรมคล้ายกับการรับจ้างเปิดบัญชีสำหรับใช้รองรับเงินที่ได้จากการพนัน ทั้งนี้ การปิดด่านพรมแดนเพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19 ในช่วงเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม 2563 อาจส่งผลให้มีผู้ข้ามแดนเพื่อเดินทางไปเล่นการพนันลดลงจนทำให้พบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยน้อยลงไปด้วย

จังหวัดสงขลา : STR ส่วนมากเป็นกรณีเจ้าของบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นเป้าหมายในการสืบสวนสอบสวนหรือถูกตรวจสอบจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งกรณีการทำธุรกรรมที่ไม่สอดคล้องกับรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจด้วย และพบว่าการฉ้อโกงกับยาเสพติดเป็นประเภทความผิดมูลฐานหรือคดีที่พบมากที่สุด

3. ภาพรวม STR ตามมูลเหตุอันควรสงสัย

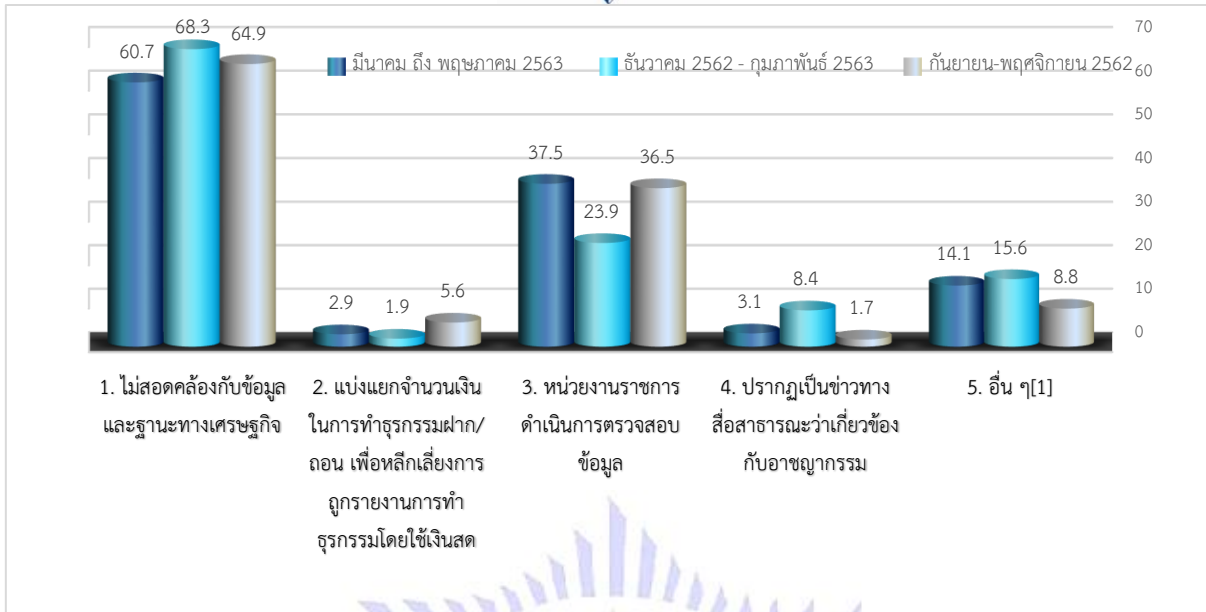
รายงาน STR จำนวน 10,736 รายงาน ในช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563 สามารถนำมาจำแนกตามมูลเหตุอันควรสงสัยได้ 5 รูปแบบ ดังนี้

มูลเหตุอันควรสงสัย	จำนวนธุรกรรม (รายงาน)	ร้อยละ (%)
1. ไม่สอดคล้องกับข้อมูลและฐานะทางเศรษฐกิจ	6,516	60.7
2. แบ่งแยกจำนวนเงินในการทำธุรกรรมฝาก/ถอน เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกรายงานการทำธุรกรรมโดยใช่เงินสด	316	2.9
3. หน่วยงานราชการดำเนินการตรวจสอบข้อมูล	4,022	37.5
4. ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อสาธารณะว่าเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม	332	3.1
5. อื่น ๆ ²	1,511	14.1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของรายงาน STR จำแนกตามประเภทมูลเหตุอันควรสงสัยในช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563

² การทำธุรกรรมด้วยมูลเหตุอันควรสงสัยอื่น ๆ นอกเหนือจากมูลเหตุฯ 4 ข้อแรก เป็นการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงอันเกิดจากลูกค้า ความเสี่ยงในพื้นที่หรือประเทศที่มีการฟอกเงิน และพฤติการณ์ที่มีความเสี่ยง เช่น การโอนหรือรับโอนเงินมูลค่าสูงจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงในการฟอกเงิน การทำธุรกรรมแทนโดยไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าของบัญชี การปิดเบี่ยงข้อเท็จจริงที่แจ้งต่อสถาบันการเงิน การไม่ประสงค์แสดงตน หรือพื้นที่การทำธุรกรรมไม่สอดคล้องกับที่อยู่หรือที่ตั้งของสถานประกอบการของผู้ทำธุรกรรม และการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม

แผนภูมิที่ 3 ร้อยละของรายงาน STR จำแนกตามประเภทมูลเหตุอันควรสงสัยใน 3 ช่วงเวลา (เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม 2563 เดือนธันวาคม 2562 ถึง กุมภาพันธ์ 2563 และเดือนกันยายน ถึง พฤศจิกายน 2562)

หมายเหตุ: เนื่องจากรายงาน STR หลายรายงานมีมูลเหตุอันควรสงสัยมากกว่า 1 รูปแบบ เมื่อจำแนกประเภท STR โดยใช้รูปแบบมูลเหตุอันควรสงสัยเป็นเกณฑ์ จึงมีรายงาน STR ที่ต้องนับซ้ำ ดังนั้น ผลรวมร้อยละของมูลเหตุอันควรสงสัยทั้ง 5 รูปแบบจึงมากกว่าร้อยละ 100

การทำธุรกรรมด้วยมูลเหตุอันควรสงสัยอื่น ๆ นอกเหนือจากมูลเหตุฯ 4 ข้อแรก เป็นการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความเสี่ยง ได้แก่ ความเสี่ยงอันเกิดจากลูกค้า ความเสี่ยงในพื้นที่หรือประเทศที่มีการฟอกเงิน และพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง เช่น การโอนหรือรับโอนเงินมูลค่าสูงจากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงในการฟอกเงิน การทำธุรกรรมแทนโดยไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าของบัญชี การบิดเบือนข้อเท็จจริงที่แจ้งต่อสถาบันการเงิน การไม่ประสงค์แสดงตน หรือพื้นที่ที่ทำธุรกรรมไม่สอดคล้องกับที่อยู่หรือที่ตั้งของสถานประกอบการของผู้ทำธุรกรรม และการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม

นอกเหนือจาก 5 มูลเหตุอันควรสงสัยดังกล่าว ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณาใช้มูลเหตุอันควรสงสัยที่ได้จากการศึกษาวิจัยหรือการประมวลผลจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ร่วมกับแหล่งข้อมูลจากหน่วยข่าวกรองทางการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้รู้เท่าทันการทำธุรกรรมรูปแบบใหม่ ๆ ที่อาชญากรคิดค้นขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้การเฝ้าระวังหรือติดตามการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย รวมทั้งการรายงาน STR มายังสำนักงาน ปปง. มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากรายงานพบว่า ร้อยละของมูลเหตุอันควรสงสัยในห้วงเวลา 3 ไตรมาสมีความใกล้เคียงกัน และแนวโน้มในภาพรวมมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มูลเหตุกรณีเจ้าของบัญชีเงินฝากธนาคารมีการทำธุรกรรมที่ไม่สอดคล้องกับรายได้ และฐานะทางเศรษฐกิจในห้วงเวลา 3 เดือนนี้มีสัดส่วนลดลงจากห้วงเวลา 3 เดือนที่แล้ว และมีการเคลื่อนไหวอยู่ระหว่างร้อยละ 60 ถึง 69
- 2) มูลเหตุกรณีแบ่งแยกจำนวนเงินในการทำธุรกรรมฝาก/ถอนฯ ในห้วงเวลา 3 เดือนนี้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากห้วงเวลา 3 เดือนที่แล้ว และมีจำนวนอยู่ระหว่างร้อยละ 1 - 6
- 3) มูลเหตุกรณีถูกหน่วยงานราชการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลฯ ในห้วงเวลา 3 เดือนนี้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากห้วงเวลา 3 เดือนที่แล้ว และมีจำนวนสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 23 - 38
- 4) มูลเหตุกรณีปรากฏเป็นข่าวทางสื่อสาธารณะฯ ในห้วงเวลา 3 เดือนนี้มีสัดส่วนลดลงจากห้วงเวลา 3 เดือนที่แล้ว โดยมีสัดส่วนร้อยละอยู่ระหว่าง 1 - 9

